

NR. 3 · 38. ÅRGANG · OKTOBER 2008

Søværnet

TEMA: Øvelse og virkelighed

**Frømandskorpset
trænede fra ny platform**

Befrielsen

Indhold

TEMA: Øvelse og virkelighed

- 4 Realistisk øvelse
- 6 Generalprøve inden Task Force 150
- 8 Frømandskorpset trænedes på ny platform
- 10 Befrielsen

ANDET

- 12 På jobbet: Elektriker klar til udrykning
- 14 Jurist klarer paragrafferne
- 16 Far til fire på langfart
- 18 Nye helikoptere ønskes
- 20 Nye lønforhold har skabt utilfredshed
- 22 Sund mad til søs
- 24 Tilfreds besætning på KNUD RASMUSSEN
- 26 Seje rekrutter
- 28 På toppen af Grønland
- 30 Notitser
- 32 North Atlantic Coast Guard Forum
- 34 Bager på ret køl
- 36 Nye bøger

Udgiver
Søværnet Operative Kommando
Sødalsparken 20
Postboks 1483
8220 Brabrand
E-mail: lesek@sok.dk
Web: Forsvaret.dk/sok
Telefon: 89 43 30 99

Forsidefoto: ABSALONs afsejling
17. august, Astrid Bigum Kristensen

Ansvarshavende redaktør
Kommandørkaptajn Dan Brømsøe
Termansen

Redaktør
Pernille Kroer
Telefon 89 43 30 21
E-mail: perniklekrøer@mil.dk

Øvrig redaktion
Astrid Bigum Kristensen

Layout og tryk
Skabertrang / Silkeborg Bogtryk

Oplag 7500 / 4 gange årligt

Artikler til bladet
Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere indsendte artikler. Stof til bladet sendes til redaktionen, der træffer beslutning om optagelse. Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Deadline for næste nummer
15. november 2008

ISSN-nummer
1903-279X

International opmærksomhed og historieskrivning

➤ Jeg skal ellers love for, at den seneste tid har været markant for Søværnet. Vores beredskab og professionalismisme bliver sat på prøve i både de varme og kolde dele af verden.

Ingen kunne for nogle år siden forudsige, at pirateri i den grad igen ville blive Flådens hverdag, og at danske krigsskibe næsten permanent ville operere ved Afrika med både nødhjælpseskorte og aktiv bekæmpelse af maritim kriminalitet. Jeg siger "igen", fordi Søværnet også bekæmpede pirater ved Afrika gennem hele den sidste halvdel af det 18. århundrede.

Da Søværnets Taktiske Stab (STS) og ABSALON forlod Danmark for at sejle mod varmere himmelstrøg, blev den forestående opgave i TASK FORCE 150 (TF150) meget præcist perspektiveret af en journalist i et af de store dagblade. Han skrev i sin artikel: "Det er altså nu, det nye Søværn skal vise, om de danske ambitioner om også at spille en sømilitær rolle kan holde i praksis". Og lad mig da bare slå fast med det samme: Det har STS og ABSALON allerede vist, at vi kan!

Deltagelsen i TF150 er skelsættende i Søværnets nyere historie, fordi de tilknyttede operationer er rettet imod den stigende kriminalitet på havet. Herunder pirateri, som med en næsten eksplosiv vækst er blevet et massivt problem for den civile skibsfart. Med Folketingets beslutning om, at den danske Flåde skal stå i spidsen for disse operationer, har Danmark vist sig rede til at leve op til FN Havretskonvention af 1982, som vi ratificerede for 4 år siden, og som netop giver orlogsskibe som ABSALON mulighed for at gribe ind over for pirateri i internationalt farvand. Oven i købet er det nationale mandat et af de mest robuste i koalitionen, og prioriteten er klar: der skal sættes ind over for piraterne, og sikkerheden for den internationale skibsfart, hvoraf 10 procent er dansk, skal øges.

Allerede i den første periode var ABSALON med til at afværge en tredjedel af alle rapporterede overfald i Aden Bugten. Dagen efter, at STS havde overtaget kommandoen over TF150, opdagede ABSALONs helikopter to både med ti personer, der var velforsynede med våben og entringssti-

ger. En ransagning af bådene afslørede desuden effekter fra tidligere skibskapringer og notesbøger med beskrivelser af, hvordan løsesummerne skulle fordeles. Sammenholdt med billeder kunne man sætte de ti i forbindelse med flere af den seneste tids kapringer i området. ABSALON gjorde det eneste rigtige i situationen, nemlig at tilbageholde de ti personer, så man kunne registrere deres identitet og sikre beviserne for dermed at gøre det muligt at stille de ti formodede pirater til ansvar for deres handlinger.

På trods af det overbevisende bevismateriale lykkedes det ikke i dette tilfælde, og vi blev pålagt at frigive de formodede pirater. Det førte i dagene efter til mange spekulationer om, hvorvidt ABSALONs og alle de øvrige krigsskibes tilstedeværelse i det hele taget nytter. Selvfølgelig gør den det.

Forsvarsministeren tilkendegav allerede dagen efter frigivelsen, at ABSALONs blotte tilstedeværelse i området har en stor præventiv virkning, og at det jo ikke er sikkert, at det ender med frigivelse næste gang. Ministeren tilkendegav desuden, at han ville tage kontakt til vores allierede for sammen at få løst det juridiske problem. Jeg er overbevist om, at ABSALONs tilbageholdelse af pirater har medvirket til, at der nu er sat fokus på behovet for en international løsning på dette internationale problem. Allerede dér har både staben om bord og besætningen så rigeligt tjent sig selv hjem, for det problem har været negligeret alt for længe.

Der er derfor meget, vi kan være stolte over. Den indledende aggressive fokusering mod pirateri, viljen til konfiskation af våben m.v., målrettet efterretningsopbygning og den blotte tilstedeværelse har en klar præventiv virkning. Det skaber umiddelbart tryghed for handelsskibene. Spørg bare besætningerne på nogle af de skibe, hvor ABSALON har forhindret, at de endte som gidsler ud for Somalias kyst. De er i hvert fald ikke i tvivl om, at det danske søværn giver mening.

ESBERN SNAREs besætning er klar til at tage over på ABSALON om kort tid. De har blandt andet brugt DANEX til at forberede sig. Sideløbende har

de sammen med OPLOG'erne kæmpet for at få ESBERN SNARE gjort færdig til tiden. Jeg er ikke i tvivl om, at ESBERN SNAREs besætning er parat til at overtage stafetten.

Markant og historisk har det også været i den arktiske del af kongeriget. På samme måde som med pirateri, var det kun få, der for et par år siden turde forudsige, at både Nordvest- og Nordøstpassagen i perioder ville være sejlbare for andet end isbrydere. Men i august sparede kabelskibet Peter Faber 15 forlægningsdage på en rejse fra Japan til New Foundland ved at sejle gennem Nordvestpassagen!

Isens tilbagetrækning har allerede udvidet Søværnets nordligste patruljeområder temmelig meget de seneste år, og igen i sommer blev der sat rekord både på øst- og vestkysten af Grønland. På vestkysten nåede KNUD RASMUSSEN op på 8151N, og på østkysten ramte VÆDDEREN polarsisen på 8121N. Vi skal faktisk snart vænne os til at skrive nordkysten af Grønland i skibsjournalen!

Det sætter selvfølgelig nogle tanker i gang om, hvordan vi bedst løser vores opgaver, hvem vi samarbejder med, og hvordan det gøres, hvor vi skal have vores logistiske baser samt hvilke kapaciteter, vi har brug for. Og vi er allerede i gang.

Ved den netop overståede konference i Illullisat i North Atlantic Coast Guard Forum fik Søværnet blandt andet sat fokus på de fælles udfordringer i Arktis, og vi etablerede de indledende bånd til kystvagter omkring Polarhavet. Vi fik ved samme lejlighed bekræftet, at vi er godt forberedte. Vi er formentlig den flåde i verden, der har mest erfaring og ekspertise i arktiske operationer. Vi ved hvilke kapaciteter, der er nødvendige, og har udviklet materiel, uddannelse og procedurer til forholdene.

Fremtiden er muligvis kommet lidt tidligere, end de fleste havde forudset, men Søværnet er klar til at varetage Danmarks interesser i både Arktis og Aden Bugten – med magt om nødvendigt!

Med venlig hilsen
Nils Wang

TEMA: Øvelse og virkelighed

Mens ABSALON jagtede pirater i Aden Bugten, trænede enheder og frømand i at bekæmpe sørøvere i Ålbæk Bugten. Det skete under årets DANEX-øvelse, som dermed kom endda meget tæt på virkeligheden.

Temæt for øvelsen var terrorisme og pirateri. Formålet var at forberede internationale indsættelser og at træne samarbejdet mellem enheder og Frømandskorpset.

Realistisk øvelse

Kaptajnløjtnant Henrik Thru fra 2. eskadre havde travlt før og under DANEX. Det var hans opgave at sørge for, at alt klappede under den næsten to uger lange øvelse.

➤ "Vi planlægger altid årets DANEX-øvelse ud fra de opgaver, som Søværnet skal være klar til at løse både internationalt og nationalt. DANEX har altid nye målsætninger. Vi genbruger ikke noget fra de tidligere øvelser. Sidste år trænede vi for eksempel militær assistance i forbindelse med naturkatastrofer", siger Henrik Thru.

Øve under vanskelige forhold

"Området, vi afholder DANEX i, er unikt. Man kan næsten ikke finde et område i Europa, som har de samme muligheder.

Det kystnære område med megen civil skibstrafik er specielt. For eksempel er Limfjorden et spændende sted at operere", forklarer Henrik Thru og fortsætter:

"Styrken ved DANEX er, at selvom vi træner i dansk farvand, kan man sagtens forestille sig, at det er realistisk. Også fordi der deltager udenlandske enheder. Vi kan øve mange ting på kort tid, idet vi hele tiden er tæt på de forskellige øvelsesområder, for eksempel ubådsområder og skydeområder".

I årets DANEX-øvelse skulle skibene forestille sig at deltage i en international operation langt fra deres normale basehavn. Området for øvelsen var opdigtet med fiktive lande, som hver havde en opdigtet historie tilknyttet. At kende historierne omkring landene og deres opfattelse af NATO skibene var en vigtig del af DANEX.

”Det er vigtigt at kende en baggrund og at kende landenes holdninger. Vi bliver nødt til at vide, om et givent skib er en ven eller fjende, og det kan vi kun ud fra historien. For det skib, vi reelt ser, kan godt bare være et dansk orlogsfartøj, men i DANEX øvelsen tilhører skibet et fiktivt land”, siger han.

”Mange af de ting, som enhederne har lært her, kan de tage med sig og bruge”

Stor realisme

Under DANEX trænede enhederne den maritime sikkerhed både på overfladen, fra luften og under vandet. Øvelsen var en god forberedelse, inden besætningen på ESBERN SNARE skal udsendes til TASK Force 150 sammen med personel fra Frømandskorpset og Søværnets Militærpoliti:

”Øvelsen skal gøre os alle sammen dygtigere. En af styrkerne er, at øvelsen er så stor, og at der er mange deltagere”, siger Henrik Thruue.

Under DANEX trænede enhederne 24 timer i døgnet og ofte flere ting på én gang. Øvelsen var delt op i flere forskellige faser af stigende sværhedsgrad, som byggede op til den sidste fase, hvor det hele kulminerede i en befrielse af gidsler, som blev holdt fanget af pirater.

”De sidste 30 timer øvede vi den rigtige befrielse. De andre faser var optakten. Mange af de ting som enhederne har lært her, kan de tage med sig og bruge, for realismen er meget stor. Man ser fiskekuttere overalt, og besætningerne skal lære at kende forskel på de venlige og de fjendtlige”, påpeger Henrik Thruue. ■

Travlt: Kaptajnlojtnant Henrik Thruue var tovholder på årets DANEX-øvelse.

GENERALPRØVE INDEN TASK FORCE 150

Med hovedet i højeste beredskab

Kampinformationsgast Claus Bang syntes, at DANEX var en god øvelse i at arbejde under pres

Under DANEX var der hele tiden noget at være opmærksom på for kampinformationsgast Claus Bang.

"Som kampinformationsgast bygger jeg et billede op ved at plotte skibene på havet ind på en skærm. Jeg har kontakt til udkigsposten, som kan fortælle, om det er venner eller fjender. Vi får også informationer fra vores helikopter", forklarer Claus Bang.

Det er vigtigt at få markeret skibene på skærmen, for oplysningerne udveksles også med andre allierede skibe.

"Mit arbejde er ikke fysisk krævende i forhold til arbejdet for besætningen på dækket. Når jeg er presset, er det oppe i hovedet, jeg bliver træt. Der er mange, der skal have oplysninger om skibene på radaren, og billedet skal opdateres så hurtigt som muligt", siger Claus Bang, der glæder sig til, at han om få uger skal udsendes til Task Force 150:

Godt at kunne hjælpe

"Sidste år var jeg med på SNMG1 (Standing Naval Maritime Group 1), hvor vi sejlede rundt om Afrika med OLFERT FISCHER. Desuden har jeg sejlet ved England, Skotland og i Østersøen. Jeg har også sejlet med PETER TORDENSKIOLD, hvor vi i en del af tiden indgik i Active Endeavour i Middelhavet. Nu jeg ser frem til at indgå i Task Force 150. Det er en god ting, at man kan hjælpe til i området", siger han. Om aktiviteterne under DANEX siger han:

"Det er en oplevelse at være på et skib, som kører op og ned i beredskab. Meget af det, vi øver under DANEX, kan vi tage direkte med til Afrika. Selvom alle i besætningen er helt up to date, kunne vi ikke undvære øvelsen. På DANEX har vi fået vi en god mulighed for at prøve det hele af og se, hvordan vi reagerer, når vi bliver presset", siger Claus Bang.

Prøvet af: Selv om kampinformationsgast Claus Bang er helt up to date, inden han skal udsendes til Task Force 150, synes han, at DANEX var en god øvelse i at arbejde under pres.

Godt rustet: 21-årige Joachim Sander Nielsen er marinekonstabel på ESBERN SNARE. Efter DANEX føler han sig godt rustet til at blive udsendt til Task Force 150.

De sidste rutiner pudset af

Joachim Sander Nielsen er marinekonstabel og forplejningsgast på ESBERN SNARE. Under DANEX fik han pudset de sidste rutiner af inden udsendelsen til Aden Bugten.

Selvom DANEX kun er en øvelse, yder Joachim Sander sit bedste hver gang, han bliver kaldt på vagt.

"Jeg har glædet mig til DANEX, for det er en mulighed for at se, hvad vi kan, når vi er pressede. Selvom det er en øvelse, er der stadig nerver på, for man vil gerne vise sig fra sin bedste side. Vi arbejder sammen, ingen kan stå alene. Hvis der er én, som ikke kan mande sig op, så går det ud over os alle sammen. Man skal være der 100 procent for kammeraterne", siger den 21-årige

marineoverkonstabel. Han glæder sig til at skulle udsendes til Task Force 150. Under DANEX fik han de sidste rutiner pudset af:

"At være med i Task Force 150 bliver en stor opgave, så det er også lidt en ære at blive sendt af sted. Det er svært at sætte sig ind i, hvordan det bliver, når det går løs for alvor, men vi er trænede, og det afspejler sig forhåbentlig. Det er et 110 procent professionelt stykke arbejde, vi skal udføre", siger han.

Fuldt skib: "Jeg er overbevist om, at når vi kan håndtere DANEX med så mange mennesker om bord, så kan vi også klare Task Force 150", siger næstkommanderende på ESBERN SNARE, Anders Frishøj.

Alle kører optaget

Under DANEX fik næstkommanderende på ESBERN SNARE, Anders Frishøj, ikke mindst erfaring med, hvordan skibet fungerer med en mere end fuld belægning.

Under øvelsen var 237 personer indkvarteret på skibet. Normalt er skibets egen besætning på 99 mand. Under Task Force 150 har Anders Frishøj ansvar for, at omkring 160 personer kan sove, spise og fungere på ABSALON.

"Jeg er overbevist om, at når vi kan håndtere DANEX med så mange mennesker om bord, så kan vi også klare Task Force 150", fastslår Anders Frishøj.

I forbindelse med DANEX var det netop den næstkommanderendes største udfordring at huse de mange personer, der var indkvarteret på ESBERN SNARE. Ikke mindst den 70 mand store specialstyrke, der dels skulle sove i beboelsescontainere på flexdækket, dels havde en stor mængde udrustning med om bord.

TEMA: Øvelse og virkelighed

TEKST OG FOTO: ASTRID BIGUM KRISTENSEN,
JOURNALISTPRAKTIKANT

Tøjsnor: Frømandskorpset brugte flexdækket på
ESBERN SNARE som platform under DANEX.

Frømandskorpset trænede fra ny platform

Under DANEX havde Frømandskorpset platform på ESBERN SNARE. Akkurat som frømandskorpset lige nu opererer med base på ABSALON under Task Force 150.

Under DANEX var frømændene i antal dog langt flere, end det er tilfældet på ABSALON. Derfor var deres kapacitet også væsentlig større end det er tilfældet for gruppen af frømænd, der er udsendt til Task Force 150.

”Frømændene var en øvelse i øvelsen. Vi trænede et scenarie, hvor vi opererede ud fra et stort skib, som var udsendt”, forklarer Claus Dyrholm Hansen, seniorsergent i Frømandskorpset.

Frømandskorpset og Søværnets militærpolitiet med hunde var under DANEX indkvarteret i containere på ESBERN SNARES flexdæk.

Stor kapacitet

Frømandskorpset deltog i DANEX med omkring 70 mand. Specialstyrken skulle under øvelsen træne i at arbejde med platform på et skib.

”Vi vil gerne fortælle om, hvad vi laver i Frømandskorpset, men kun til en vis grænse”

”Vi kan næsten ikke løse vores opgaver uden en stor platform. Fordelen ved at operere ud fra ESBERN SNARE er, at det hele er samlet. Vi skal ikke bruge tid på at hente udstyr et andet sted. Det har givet os enormt meget at være med i DANEX. Vi har kunnet afprøve ting og justere til”, siger Claus Dyrholm Hansen.

Frømandskorpsets opgave er blandt andet at indhente efterretninger om fjenden. Det sker både fra vandet og fra land.

Firbenede hjælpere: Frømændene samarbejder med militærpolitiet, som har hunde med. De kan for eksempel tilbageholde fjender.

”Under DANEX tog vi virkeligheden i Somalia og pressede den ned over de fiktive lande i øvelsen, hvor der var gidsler på et kapret skib. Frømænd i land holdt udvig med skibet og med piraterne”, forklarer Claus Dyrholm Hansen.

En af Frømandskorpsets store kapaciteter er boarding:

”Vi foretager de boardinger, der kan være farlige. Vi er et indsatshold, som kan kæmpe. Vi er uddannet til at slås med magt om nødvendigt. Det er det, vi beskæftiger os med året rundt”, siger Claus Dyrholm Hansen.

Afmystificering

Under DANEX var det også frømændene, som stod for den endelige redningsaktion af gidslerne på det skib, som i øvelsesscenariet var blevet kapret.

”Vi befrier gidslerne på den måde, at vi har observeret fjenden, og stormer dem, når de mindst venter det. Vi slår til med overraskelsesmoment, og vi slår hårdt”, siger Claus Dyrholm Hansen

Når frømændene har boarded det kaprede skib og har fået situationen under kontrol, træder militærpolitiet til. Men hvordan det præcist foregår, kan Claus Dyrholm Hansen ikke afsløre:

”Vi vil gerne fortælle om, hvad vi laver i Frømandskorpset, men kun til en vis grænse. Vi ved, at fjenden selv ud fra små oplysninger kan identificere, hvad vi har gang i. Derfor er vi nødt til at holde detaljer om vores operationer hemmelige”, siger Claus Dyrholm Hansen. ■

Befrielsen

Det var kulminationen på to ugers forberedelse, da Frømandskorpset hurtigt og effektivt befriede gidslerne på et kapret skib i den afsluttende øvelse under DANEX.

Salver fra et maskingevær flænger luften. Lynhurtigt bliver en pirat pacificeret. Overalt på skibet vrimler det frem med mørklædte og tungt armerede frømand. Ved et overraskelsesangreb har de indtaget det kaprede skib, hvor fire gidsler i dagevis har været fanger.

Forud for angrebet har Frømandskorpset i flere dage observeret skibet for at kunne slå til og befri gidslerne, når piraterne mindst ventede det.

Under DANEX havde Frømandskorpset platform på ESBERN SNARE. Her fra havde de forberedt befrielsen i mindste detalje. På bordet i containeren, der udgjorde frømændenes kommandorum, havde de bygget en skumgummi model af det kaprede skib. På væggen hænger store plantegninger og billeder af skibet og piraterne.

Hurtig erobring

På det kaprede skib var der stille i timerne forud for frømændenes boarding. Klokkerne nærmede sig 01.00.

Pludselig forstyrres freden af lyden af rotorbladene fra en bevæbnet helikopter. Fra en gummibåd myldrer frømand og militærpoliti op på dækket. Hurtigt spreder de sig rundt på skibet.

Råb, lyd af skud og glam fra en militærpolitihund fylder luften.

En gennemsøgning af skibet giver hurtigt resultat. Frømændene har fundet de første gidsler. De bliver kropsvisiteret og placeret i et hjørne på dækket, hvor en frømand beskytter dem. Han rækker dem tæpper og vand.

“Pludselig forstyrres freden af lyden af rotorbladene fra en bevæbnet helikopter”

Såret gidsel

Et andet gidsel er hårdt såret. Hans tilstand er ustabil, og han har tredje grads forbrændinger over store dele af kroppen. Han ryster ukontrolleret i den iskolde efterårsblæst. To frømand kæmper for at stabilisere hans tilstand. De pakker ham ind i folietæpper, så kan han holde varmen.

En af piraterne har fået brud på benet. Under høje smerteudbrud slæber frømændene ham ned på hoveddækket, hvor de hurtigt yder ham førstehjælp.

“Aaaav mit ben, mit ben”, hylér han.

Tilbageholdt fjende: Militærpoliti og hunde bevogtede de tilfangetagne pirater

“Gør det ondt? Hvornår har du sidst spist? Tager du medicin?”, råber en frømand, mens han tjekker øjne og nakke på den sårede pirat.

På vagt

Der er udbrudt brand i stævnen, og skibet er sprunget læk. En pirat er placeret med front mod en væg under skarp bevogtning af en frømand og en militærpolitihund.

Efterhånden som piraterne bliver fundet og overmandet, bliver de kropsvisiteret

og tilbageholdt. En frømand mærker piraternes våben.

Efter et par hektiske timer i natten er øvelsen slut. Befrielsen af gidslerne på det kaprede skib, var afslutningen på årets DANEX, og chef for Frømandskorpset, Mogens Christens, gør status:

“Frømandskorpset har under DANEX bevist, at vi fremadrettet kan levere den store pakke til egentlige befrielsesaktioner af kaprede skibe næsten uanset, hvor de måtte ligge på verdensha-

vene. Med et støtteskib kan korpsets operationer flyttes og understøttes globalt. Ideen blev skabt i 90’erne, og nu er vi godt på vej til at kunne udføre det. Der er som altid nogle justeringer, som vi skal arbejde med efter øvelsen, og det gør vi så i sammenhæng med alle de gode erfaringer, der for tiden løber ind fra ABSALON i Task Force 150. Der har vi også folk med, men i en noget mindre størrelsesorden. De har i øvrigt efter min mening ydet en meget tilfredsstillende indsats i ABSALONs operationer.”

Overblik: De konfiskerede våben blev mærket.

Forberedelser: I Frømandskorpsets rum om bord på ESBERN SNARE var befrielsen planlagt i detaljer.

Elektriker klar til udrykning

Selvom de mest arbejder på land, er de en vigtig del af Søværnet. Det er dem, der rykker ud, når skibene ikke kan sejle.

▶ Bag dørene i den blå lastbil åbner sig en vigtig verden. Bilen rummer to store generatorer, der producerer strøm til den rullende lejr af teknikere, som rykker ud for at assistere Søværnets enheder under øvelser og i forbindelse med internationale operationer.

"En af vores egne generatorer i lejren er i øjeblikket ude af drift, men vi prøver at lokalisere fejlen", forklarer 47-årige Henning Schmidt. Han er til daglig elektriker på OPLOG Frederikshavn, men lige nu er han en del af teamet af teknikere, der med base fra en rullende container i Grenå fungerer som værksted for enhederne, der er med i DANEX-øvelsen.

Henning Schmidt er civilt uddannet elektriker og har været i Søværnet siden 1981. Først som værnepligtig og siden som konstabel i sejlsende tjeneste. 12 år senere gik han i land og fik arbejde som elektriker på Søværnets Operative Logistiske Støttecenter (OPLOG) i Frederikshavn.

Hurtig udrykning

I lejren ser det ud til, at Henning Schmidt får en stille dag.

"På DANEX venter vi på, at skibene melder om et problem, og så rykker vi ud. Selv om her er stille nu, er der stor sandsynlighed for, at vi skal af sted på et tidspunkt. Men man kan ikke forudsige fejlene på forhånd, så vi skal være klar til alt", siger han.

For det meste går skibene i havn for at blive repareret, men havnen er ikke altid i nærheden af det udsendte OPLOG-team.

"Her under DANEX kan skibet godt gå i havn i Skagen. Så er det med at komme i en bil og af sted. Det er jo en del af øvelsen, at vi skal af sted efter det, uanset hvor skibet er. Selvom det ville være nemmere at ringe til elektrikerne i Frederikshavn", siger Henning Schmidt og tilføjer:

"Det kan det være, at jeg skal arbejde hele dagen i morgen. Selvom jeg ikke har noget at lave i dag, er vi alle sammen vigtige i lejren".

Fra mast til køl

I Frederikshavn har Henning Schmidt altid travlt på værkstedet.

"Skibene ligger ikke stille i ret lang tid for at blive repareret. Hvis der er en fejl i motoren, og vi ikke kan lave den med det samme, så skifter vi hele motoren ud med en anden. Vi reparerer det meste i havn, for vi er en landbaseret logistisk enhed", forklarer han.

Henning Schmidts arbejde består af alt inden for el, blandt andet reparation af generatorer og el-pumper, ventilation og forsyning af strøm til skibene.

"Vi arbejder fra mast til køl og alt ind i mellem. Dog laver vi ikke noget elektronik. Men grænsen mellem el og elektronik er en gråzone. Elektronik i dag er kompleks. Et menneske kan ikke rumme al viden, derfor har man folk med specialer", påpeger han.

Gik i land

"Når vi er med på øvelser og er samlet i en lejr med folk både fra Korsør og

“Vi arbejder fra mast til køl og alt ind imellem”

Frederikshavn, giver det et godt samarbejde. Vi lærer af hinanden og deler viden”, siger Henning Schmidt.

Han har sejlet med mange forskellige fartøjer, blandt andre minerydningsfartøjer, bevogtningsfartøjerne RAN og NAJADEN, og korvetterne OLFERT FISCHER og NIELS JUEL. Han gik i land i 1993:

“Jeg tog beslutningen om at arbejde i land, efter at vi havde været på øvelse nord for Skotland og skulle videre til en øvelse i Østersøen. I mellem øvelserne lå skibet til reparation på Holmen, og jeg kunne lige nå at være med til en familiefest. Til festen ville min 3-årige datter ikke kendes ved mig. Så vidste jeg, at det var på tide at finde nye græsgange”, siger han. Og han savner ikke havet:

“Jeg får jo en tur engang i mellem alligevel. Sidste år var jeg ni uger på Cypern. På vores værksted går turene på omgang, og det fungerer rigtig godt”, siger han. ■

Erfaren elektriker: Henning Schmidt har arbejdet som konstabel og elektriker i Søværnet siden 1981.

TEKST: MARIE GRIBEL VORUM, JOURNALISTPRAKTIKANT, SOK
FOTO: ABSALON

Jurist klarer paragrafferne under Task Force 150

Militærjurist Mathias Buch er midt i sin karrieres til dato mest komplekse opgave. Han holder styr på juraen under Danmarks ledelse af Task Force 150.

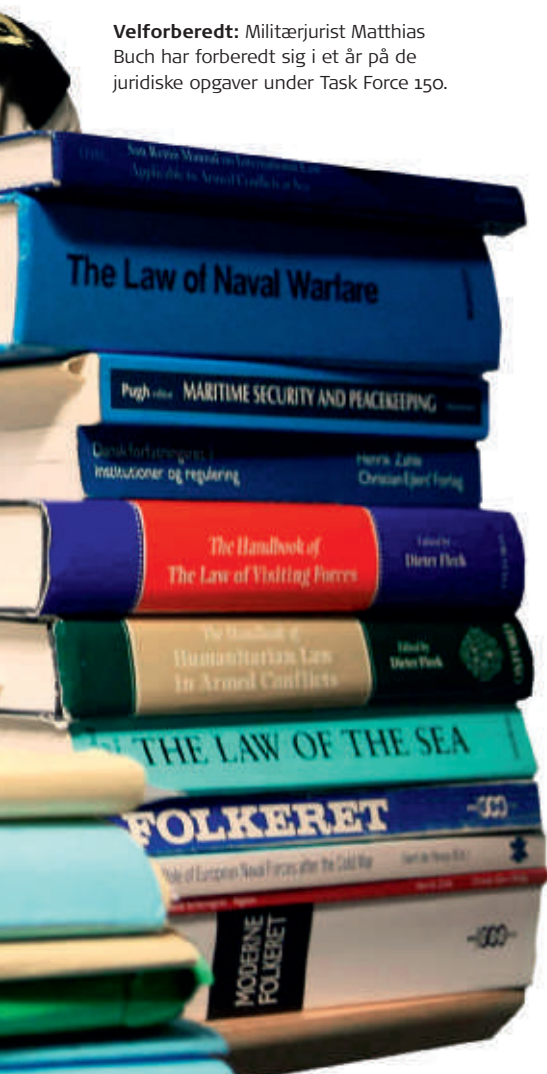

“Min opgave er at holde styr på, at vi ikke overtræder nationale beføjelser”

➤ Det er en kompleks og uforudsigelig opgave, som Mathias Buch løser som militærjurist i den multinationale koalitionsstyrke Task Force 150. Mathias Buchs opgave er at rådgive chefen for Søværnets Taktiske Stab, flotilleadmiral Per Bigum Christensen, om alt af juridisk karakter.

Velforberedt: Militærjurist Matthias Buch har forberedt sig i et år på de juridiske opgaver under Task Force 150.

“De andre ansatte i Søværnets Taktiske Stab har styr på, hvad der kan lade sig gøre rent operativt, mens jeg vurderer de juridiske og etiske aspekter i en aktuel situation. Det kan eksempelvis være, hvis vi fanger pirater ud for Somalias kyst. Skal fangerne så sendes tilbage til Somalia, når landet har dødsstraf, eller kan vi holde dem fanget på skibet, og hvilket land kan vi i så fald udlevere dem til,” forklarer Mathias Buch.

Lande har forskellige mandater

Mathias Buch er til daglig ansat som militærjuridisk rådgiver i Søværnets Operative Kommando, men under Task Force 150 indgår han i den 25 mand store taktiske stab om bord på ABSALON. Det to millioner kvadratsømil store havområde, som krigsskibene opererer i, strækker sig fra Afrika i vest til Indien i øst og fra Pakistan i nord til Seyschellerne i syd. Det store geografiske område besværliggør Mathias Buchs opgave. Han skal eksempelvis kende til de enkelte landes lovgivning, når skibene skal i havn i et nyt land. Men udover det store havområde, som missionen foregår i, er det også en kompleks opgave, når flådestyrken består af enheder fra seks til ti forskellige lande.

“På en NATO eller FN mission ville landene have fælles retningslinjer og være udsendt på et fælles mandat. Men på denne mission har skibene forskellige bemyndigelser og begrænsninger. Min opgave bliver at holde styr på, hvilke skibe der kan løse hvilke opgaver i forskellige områder, så vi ikke overtræder de nationale beføjelser. Det kan for eksempel være, at et fransk krigsskib ikke har

mandat til at boarde et skib, der smugler narkotika, så vi skal have et andet lands krigsskib til at løse den opgave,” fortæller han.

Et stort ansvar

Mathias Buch startede forberedelserne til missionen for et år siden. Først og fremmest gennem kurser om krigens love. Men da missionen ikke foregår i væbnet konflikt, er det også nødvendigt at kende den lovgivning, der giver legitimitet i kampen mod terror, samt det juridiske grundlag, hvorpå udøvelsen af maritime sikkerhedsoperationer hviler. For med hvilket mandat tillader vi os at boarde andre nationers skibe i kampen mod terror og pirateri?

Udover forberedelserne har Mathias Buch under missionen løbende kontakt til en rådgivende jurist på koalitions-hovedkontoret i Bahrain. Men det er umuligt at vide, hvilke juridiske problemstillinger, der dukker op, og det kan blive nødvendigt at skulle træffe en hurtig beslutning. Men Mathias Buch er ikke bekymret for det ansvar, som er placeret på hans skuldre.

“Det er uden tvivl min karrieres mest omfangsrige opgave. Men jeg og kollegaerne er godt forberedt og har den nødvendige indsigt på området. Selvom det selvfølgelig er et stort ansvar, synes jeg også, at det er meget spændende, at være med ude og træffe beslutningerne. Her ser jeg konsekvensen af min rådgivning med det samme. Derudover er jeg sikker på, at det også bliver en oplevelse for livet.”

Far til fire på langfart

Når den sidste raket er futtet til himmels nytårsaftens, pakker oversergent Torben Christensen kufferten og vinker farvel til kone og fire børn. De har ham først hjemme igen, når juletræet atter skal pyntes.

➤ Det er den faglige udfordring, der har fået oversergent Torben Christensen til at sige ja til 12 måneders udsendelse. I et helt år skal han sejle som yeoman og en del af kommandostaben i Danmarks bidrag til SNMCMG1, NATO's stående minerydningsstyrke. Og det på trods af, at han har kone og fire børn derhjemme.

"For mig bliver det en oplevelse for livet. At være en del af en seks mand stor stab, som skal føre en multinational styrke. Vi skal samarbejde og få det hele til at fungere. Personligt vil det være en stor tilfredsstillelse, når det klapper", siger den 32-årige oversergent og familiefar. Han tager det som en selvfølge del af jobbet i Søværnet, at han skal udsendes. Dog erkender han, at uden opbakning fra hustruen Lene, var han ikke taget af sted:

Sagde først nej

"Resten af min familie synes, at jeg er godt tosset, og Lene sagde da også først nej. Men jeg er blevet lovet en stilling i land bagefter. Så sagde hun ja alligevel", fortæller Torben Christensen og kigger over på Lene.

Det er en af de varme sommereftermiddage, og vi er i haven ved ægteparrets idylliske hus lidt nord for Frederikshavn. På bordet under parasollen er der kaffe i kopperne og jordbærkage på tallerkenerne.

Lene har 16 måneder gamle David på skødet. Med livligt kropssprog forsøger han at vriste sig løs af Lenes greb. Han vil hellere ned på græsset. Ved siden af på Trip-Trap-børnestolen sidder tre-årige Noah og skutter sig søvnigt. Han er netop vågnet af sit middagshvil. De to små drenge kan sagtens holde Torben og Lene beskæftiget. Dertil kommer familiens to store børn, Rasmus på 13 år og Maiken på 19 år. Men udsigten til et år som ene-forælder afskrækker ikke Lene:

Synd for Torben

"Næh, jeg har været alene med de to ældste børn, så jeg er vant til det. Og så har jeg en god tålmodighed. Det har måske noget med min alder at gøre. Men jeg savner da Torben hver gang, han er ude at sejle, og nogle gange ønsker jeg Torbens arbejde langt væk", siger 42-årige Lene.

Hun har kun én betingelse til Torben, inden han tager på langfart: træet til brændeovnen skal være i hus! Og så gider hun ikke høre om fester og ture i byen, når Torben kommer i havn i det kommende år. Ellers tænker hun ikke så meget på det ekstra arbejdspress, hun får, når Torben rejser væk. Faktisk spekulerer hun mest på drengene og på Torben.

"De små kommer til at savne Torben. Det bekymrer mig. Og så synes jeg,

at det er synd for Torben, at han ikke oplever dem i et helt år", mener Lene. Både hun og Torben er klar over, at det ikke kun bliver den lange adskillelse, der bliver en omvæltning for den lille familie:

Fordelene

"Når Torben kommer tilbage, skal han afklimatiseres, og vi andre skal vænne os til, at han er hjemme igen. Vi er begge to bevidste om, at det kan blive svært, men tager problemerne hen ad vejen. Omvendt er Torben god til mentalt at være til stede, når han er hjemme. Så er vi sammen 100 procent", siger Lene.

ORLOV

Når Torben Christensen sejler ud med SNMCMG1-staben den 9. januar, kan han se frem til tre ugers sommerferie i juli og en lille uges ferie i april i forbindelse med "papsønnen" Rasmus' konfirmation.

Et halvt års udsendelse for det danske Forsvar i en international operation giver normalt den udsendte ret til to gange orlov af tre ugers varighed. En udsendelse i SNMCMG1 er imidlertid ikke en international operation. Chef for Internationale Operationer i Søværnets Operative Kommando, kommandørkaptajn Felix Ebbestad forklarer:

"SNMCMG1 (Standing NATO Mine Counter Measures Group 1) er en stående NATO-styrke, som NATO specifikt beder det danske Søværn om at deltage i, og som står for Søværnets egen regning. Enhederne i SNMCMG1 holder en samlet sommerferie, ligesom styrken er hjemme til jul. Der er derfor ikke tale om, at personellet er udsendt i en operation for det samlede danske Forsvar. Derfor har SNMCMG1 ikke status som en international operation."

Netop dét, at Torben kan koncentrere sig om familien, når han ikke sejler, er en af fordelene ved at være sømand, mener han selv:

”Selv om du arbejder i land, kan du jo alligevel ikke følge dine børn i alt. Når jeg er hjemme, har jeg børnene alene i dagtimerne. Så er jeg mere sammen med mine drenge end mange andre forældre kan være sammen med deres børn. Men det bliver da hårdt. Særligt at skulle undvære de små”, siger Torben.

Af samme grund betyder det meget for ham, at der er internetopkobling på THETIS, som skal være kommandoskib for SNMCMG1. Så kan han via SKYPE se familien på webkamera, når han ringer eller skriver med dem derhjemme.

”Der bliver nogle afsavn. Men chancen for at komme med på SNMCMG1 overskyggede mine bekymringer. Vi får travlt undervejs, så for mig kommer tiden til at gå hurtigt”, understreger den nordjyske far til fire. ■

KOMMANDOSTABEN

Staben, der fra januar vil have kommandoen over NATO-styrken SMCMG1, kommer fra Søværnets 2. eskadre og består af seks mand:

- Chefen
- Mine Warfare Officer
- Assistent Mine Warfare Officer
- Kommunikationsofficer
- Administrativ steward
- Yeoman (bl.a. taktisk kommunikation og øvelsesplanlægning)

Pårørende til medlemmerne af kommandostaben vil kunne hente støtte, bl.a. gennem Forsvarets pårørende telefon.

Udsendt i et år: Endnu er familien samlet i Frederikshavn, men den 9. januar vinker sergent Torben Christensen farvel til hustruen Lene og drengene Noah på tre år og David på under to år, foruden to større børn.

Nye helikoptere ønskes

Et dusin nye helikoptere står øverst på Søværnets ønskeseddel, når Folketingets politikere til næste år skal indgå nyt forsvarsforlig.

➤ Søværnets helikoptere er en vigtig forudsætning for, at Søværnet kan løse sine opgaver herhjemme og i resten af verden. Men de nuværende Lynx-helikoptere er gamle og kan ikke i antal og funktionalitet leve op til de fremtidige behov.

I øjeblikket arbejder Forsvaret på et oplæg til politikerne om at erstatte de gamle Lynx-helikoptere med tolv nye helikoptere. Målet er, at der træffes en politisk beslutning som en del af det

kommende forsvarsforlig i 2009. Der er nemlig ikke noget, der tyder på, at opgaverne for Søværnets helikoptere bliver færre i fremtiden. Tværtimod.

Integreret del af skibet

Bliver havet omkring det nordlige Grønland sejlbart om få år, sådan som forskere forudser, vil det stille øgede krav til Søværnets tilstedeværelse i det nordatlantiske område. Helikoptere er afgørende for, at Søværnet kan løse opgaverne i dette vidtstrakte område effektivt

og sikkert. Samtidig må det forventes, at Søværnets skibe også i fremtiden vil blive indsat i internationale operationer, hvor helikopteren er en integreret del af enheden og en af forudsætningerne for, at skibet professionelt kan løse de opgaver, det er udsendt til.

Men 28 år med luft under rotorbladene har sat deres spor på de gamle Lynx-helikoptere. De er for alvor kommet i reparationsalderen. Blandt andet derfor bør de snart skiftes ud.

rationer, så flere helikoptere kan være flyveklare på samme tid.

Chef for Planlægningsdivisionen i Søværnets Operative Kommando, kommandør Niels Anders Kjær Olsen forklarer:

Kun én type

”Med alderen er Lynx-helikopterne blevet vanskelige at holde i tilfredsstillende drift, og de kan hverken teknisk, operativt eller i antal tilgodese det fremadrettede behov. Helikoptere er en afgørende forudsætning for, at vi kan løse vores opgaver fleksibelt, effektivt, professionelt og sikkert. Derfor håber vi på en politisk beslutning i 2009 om, at vi kan anskaffe nye helikoptere. Hvis beslutningen bliver udsat til det efterfølgende forsvarsforlig, vil Lynx-helikopterne have været i drift i mere end 40 år, før vi kan begynde at udfase dem”.

Ifølge Niels Anders Kjær Olsen er der kun en meget lille håndfuld producenter, der kan levere en helikopter af en standardtype, som lever op til de krav, Søværnet stiller. Ikke mindst bliver kravene til flyveegenskaber under meget forskellige klimatiske forhold en udfordring.

Helikopterne skal kunne flyve i det koldeste nord og i områder med høj varme og luftfugtighed. Tilsvarende er der en række centrale faktorer, som skal være opfyldt. Blandt andet med hensyn til effektivitet, driftssikkerhed, teknisk støtte, økonomi og leveringstidspunkt. Anbefalingen er at købe alle helikopterne på én gang og få dem indfaset så hurtigt som muligt. Det vil være billigere end at operere med to typer helikoptere i en længere periode.

Klar i 2015

På spørgsmålet, om ikke indkøb af nye helikoptere vil være en varm kartoffel i lyset af Flyvevåbnets erfaringer med

EH101-helikoptere, svarer Niels Anders Kjær Olsen:

”Ibrugtagningen af EH101-helikopterne har været problematisk. Men forholdene er bestemt blevet bedre, og vi har høstet nogle erfaringer, for eksempel i forhold til mængden af reservedele. Alt i alt synes jeg, at vi har gode forudsætninger for at vælge den rigtige leverandør og den rigtige type helikopter. Og behovet for helikoptere er helt klart til stede”.

Hvis politikerne beslutter, at Forsvaret skal investere i nye helikoptere til Søværnet, vil de nye helikoptere kunne være flyveklare omkring 2015.

SØVÆRNETS HELIKOPTERE I AKTION

Lige nu er Lynx-helikopteren på ABSALON dagligt i luften over Aden Bugten. Helikopteren er skibets forlængede øjne i indsatsen mod pirateri og anden kriminalitet i det enorme Indiske Ocean. Her er ABSALON indsat som kommandoplatform for koalitionsstyrken Task Force 150.

Dertil kommer Lynx-helikopteren, som altid er på standby i Danmark som supplement til Flyvevåbnets helikoptere. I den funktion rykker Lynx-helikopteren ud til redningsaktioner, patienttransporter og eftersøgninger i dansk område.

Også ved Færøerne og Grønland er to Lynx-helikoptere i beredskab døgnet rundt, året rundt. Klar til at blive sat ind ved redningsopgaver, hvor andre former for transportmidler må give op.

Alene ved Grønland er Søværnets Lynx-helikopter indsat i mere end halvdelen af samtlige redningsaktioner med helikopter. Fra januar 2004 til og med september 2008 var der i Grønland 69 redningsaktioner med helikopter, hvoraf Lynx'en var indsat i de 36. Hver gang har menneskeliv været på spil i de vejrmæssigt til tider barske områder.

Kan betale sig

Af de otte Lynx-helikoptere, som Søværnet råder over, står omkring halvdelen ofte på jorden på grund af reparation, eller fordi de bruges som reservedelslager for de aktive helikoptere. Det koster penge og betyder færre flyvetimer.

Så selv om indkøb af nye helikoptere til Søværnet vil være en milliard-investering, er der behov for at udskifte Lynx-helikopterne med nye helikoptere. En ny type helikopter vil kræve færre repa-

Forbigået: De ufaglærte specialister i sejlede tjeneste kan kigge langt efter mere i løntillæg. Det har skabt utilfredshed hos blandt andre (fra venstre): seniorsergent Carsten Nielsen, seniorsergent Jim Douglas og oversergent Vagn Nielsen, der alle er besætningsmedlemmer på ESBERN SNARE.

Nye løntillæg har skabt utilfredshed blandt personel

I håbet om at tiltrække og fastholde medarbejdere har Forsvaret forhøjet løntillægget til det faglærte personel. Men de ufaglærte specialister føler sig forbigået. De mener, at lønforskellen er blevet for stor, og at det smitter af på arbejdsklimaet.

➤ I forbindelse med Operation Bedre Hverdag har Forsvaret øremærket en pose penge til kvalifikationstillæg til ansatte med svendebrev eller lærebrev. Tiltaget kommer, efter at Forsvaret har haft svært ved at fastholde og tiltrække faglært personel. Samtidig skal de nye løntillæg udligne lønforskellen mellem de faglærte grupper, efter at de faglærte har udtrykt utilfredshed med forskellen på deres lønninger. Men løntillægget har skabt uro blandt de ufaglærte specialister, som ikke er blevet tilgodeset. De mener, at lønforskellen på faglærte og ufaglærte er blevet for stor, og at det smitter af på arbejdsklimaet.

“Det er jo de samme militære opgaver, vi løser”

*Banjeremester, seniorsergent
Carsten Nielsen*

For stor lønforskel

Seniorsergent Carsten Nielsen har været ansat i Søværnet i 22 år, de sidste fire år som banjeremester på ESBERN SNARE. Han kan godt se rimeligheden i, at hans faglærte kollegaer med svendebrev eller lærebrev får mere i løn. Men med de nye løntillæg er forskellen på en faglært og en ufaglært specialist blevet for stor. En lønforskel på op til 2.500 kr vil

være mere retfærdig end den nuværende forskel på op til 4.500 kr, mener han.

“Når man har taget en uddannelse, skal man selvfølgelig belønnes for det. Men halvdelen af tiden til søs er det jo de samme militære opgaver, vi løser, som eksempelvis bemanning af tungt maskingevær. Så virker det mærkeligt, at manden ved siden af mig får 4.500 kr mere i løn om måneden, når det i den situation er det samme job og den samme risiko, vi løber. Samtidig virker det forkert, at jeg som mellemlider får mindre i løn end mine medarbejdere med svendebrev, når jeg har det største ansvar.”

Udbud og efterspørgsel

Carsten Niensens kollega, seniorsergent Jim Douglas, har været ansat i Søværnet i 32 år, de sidste fire år som leder af kommunikationssektionen om bord på ESBERN SNARE. For ham er lønnen vigtig, fordi han ser den som et udtryk for, hvordan Forsvaret vægter sine folk.

“Lønforskellen er et udtryk for, at det ikke er et problem, at få nye folk ind til at erstatte os ufaglærte specialister. Men jeg tror ikke på, at vi umiddelbart kan erstattes. Flere af os har mange års erfaring og uddannelse inden for Forsvaret. Med den store lønforskel føler jeg ikke, at min indsats som ufaglært specialist bliver anerkendt.”

Chefen for Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Nils Wang, afviser, at lønnen alene er et udtryk for, hvordan Søværnet vægter sine medarbejdere. Ifølge ham er løndannelse jo langt hen ad vejen et udtryk for udbud og efterspørgsel.

”Dét, at medarbejderne ikke får lige løn, er ikke ensbetydende med, at man er værdsat forskelligt. Alle medarbejdere er vigtige for Søværnet. Men der er lige nu en voldsom efterspørgsel efter faglært personel, og vi ligger i skarp konkurrence med andre virksomheder.”

Påvirker arbejdsklimaet

Ifølge Vagn Nielsen, oversergent og dæksbefalingsmand på ESBERN SNARE, smitter lønforskellen imidlertid af på arbejdsglæden og arbejdsklimaet.

”De sjove bemærkninger om faglært kontra ufaglært er ikke helt så sjove længere. Da jeg for nylig bad en af mine medarbejdere om at tjekke noget ved motoren, svarede han, at det var de faglærtes område. Personligt er jeg stadig glad for mit job, men det der med at give den en ekstra tand i hverdagen, det har jeg ikke helt så meget lyst til længere.”

”Dét, at alle medarbejdere ikke får lige løn, er ikke ensbetydende med, at man er værdsat forskelligt”

CH-SOK, kontreadmiral Nils Wang

Seniorsergent og maskinbefalingsmand Tommy Haupt er tillidsmand for besætningen på ESBERN SNARE og fællestil-

Tillidsmanden: ”Situationen har ingen indflydelse på engagementet. Det er folk for stolte og professionelle til”, siger Tommy Haupt, tillidsmand på ESBERN SNARE.

lidsmand for 2. eskadre. Han har i de seneste måneder brugt megen tid på at informere både kollegaer og ledelse om løntillæggene og den utilfredshed, som de har medført.

”Situationen skaber uro på vores arbejdsplads. Folk bruger megen tid på at tale om løntillæggene og læse bestemmelserne omkring dem. Hvis arbejdsgiverne sørger for at orientere bredere om tiltaget, vil det måske tage brodden af situationen, selvom det ikke løser problemet. Men situationen har ikke indflydelse på engagementet, det er besætningsmedlemmerne for stolte og professionelle til.”

Opmærksom på problemet

Da Chef SOK sidste år besøgte enhederne under DANEX øvelsen, blev han gjort opmærksom på den daværende forskel på løntillæggene til de forskellige faglærte grupper i sejlene tjeneste. Det forhold pressede han på for at få ændret i forbindelse med ”de 66 tiltag”, hvilket nu har resulteret i de nye løntillæg til alle Forsvarets faglærte håndværksuddannede. Men Nils Wang erkender, at man i relation til tillæggene ofte havner i den situation, at løsningen på ét problem skaber nye u hensigtsmæssigheder.

”Løsningen på det problem, som nu er opstået, er ikke nødvendigvis at hæve alles tillæg til samme niveau som de faglærte håndværksuddannede har. Man kunne også se på muligheden for, at ”ikke-faglærte” fik tilbud om at få en uddannelsesmæssig overbygning på deres militære specialistuddannelse, så de ad den vej fik adgang til det høje tillæg”.

Nils Wang besøgte under dette års DANEX besætningen på ESBERN SNARE for selv at informere om baggrunden for de nye løntillæg og få en snak med de ufaglærte specialister. ■

LØNTILLÆG TIL FAGLÆRT PERSONEL

Tillæg til håndværksuddannet faglært personel, der sejler, hæves generelt med 1.014 kroner om måneden, så de, der bliver tildelt det største løntillæg, i alt får 4.567kr i tillæg om måneden. Herudover får dele af de faglærte også ekstra løntillæg under internationale operationer og under sejlene tjeneste. Pengene er ikke overenskomstmidler, men et løntillæg finansieret af arbejdsgiveren.

Bordets glæder:
Besætningen tog for sig af de mange sunde retter.

Sund mad til søs

Fed sovs, stegt flæsk og hakkebøffer blev skiftet ud med grønsager og magert kød, da tre studerende fra SUHR's seminarium i en uge afløste kokken på GUNNAR THORSON. Mætte og veltilpasse kunne besætningen efter fem dage spænde livremmen ind.

➤ Kokken korsede sig. Andre besætningsmedlemmer så til med skepsis, mens kassevis af grønsager blev slæbt om bord på GUNNAR THORSON.

Forude ventede en uge, hvor tre piger, alle kost- og livsstilvejleder-studerende fra SUHR's seminarium, skulle overtage ansvaret for madplanen og madlavningen om bord. Men ingen kom til at gå sultne til køjs, og besætningens betænkeligheder blev hurtigt vendt til begejstring.

Lækker mad

"Det var en positiv oplevelse. Maden var rigtig lækker, og der var mere af den, end der plejer at være", siger marinespecialist Claus Bo Hansen.

"Der er et kæmpe behov for, at vi spiser sundt i Forsvaret"

Premierløjtnant Ulrik Engstrøm

Han var ikke den eneste, der syntes om ugen på smalkost. Fire besætningsmedlemmer inviterede efterfølgende

de tre studerende hjem privat for at få vejledning om ændring af hele familiens kostvaner.

Også kok på GUNNAR THORSON, Robert Meyer, fik inspiration, da han overlod kabyssen til de tre studerende:

"Pigerne havde forinden afstemt madplanen med mig. Jeg rystede på hovedet, da jeg så deres første oplæg. Der er mange praktiske forhold at tage hensyn til, når opbevaringspladsen om bord er begrænset, og der skal tages hensyn til råvarenes holdbarhed. Prismæssigt var maden også i overkanten, og alene forarbejdningen af de mange grønsager kræver mere end én mand i kabyssen. Men pigerne havde mange ideer, og jeg fik nogle nye input", fortæller Robert Meyer.

Mætte

I pigernes madplan indgik tre hovedmåltider og tre mellemmåltider. Al maden var sund og fedtfattig, der var masser af den, og besætningen kunne spise så meget, de havde lyst til.

Skønt besætningen for en stor del består af velvoksne mænd, var der ingen, der

Det store kolde bord: På frokostbuffetten blev der hver dag serveret otte forskellige retter. Alle velsmagende og sunde.

følte sult, og kun få havde behov for gøre indhug i slikskabet eller kvæle en cola mellem måltiderne. Imens raslede vægten ned. De 16 besætningsmedlemmer tabte sig tilsammen 15 kilo i løbet af ugen.

Ideen til at få professionel vejledning om sund kost til søs kom fra GUNNAR THORSONs tidligere operationsofficer, premierløjtnant Ulrik Engstrøm:

Ingen hjælp i Forsvaret

"Flere besætningsmedlemmer klagede over, at de var blevet for tykke. Derfor undersøgte jeg uden held, om der var nogen i Forsvaret, der kunne vejlede os om sund kost. Så kontaktede jeg SUHR's seminarium for at høre, om der var studerende, som kunne tænke sig at komme i praktik hos os".

"Maden var rigtig lækker"

Marinespecialist Claus Bo Hansen

Ulrik Engstrøm undrer sig over, at Forsvaret har så stor fokus på idræt og helbredstjek, men overser vigtigheden af at tilbyde personalet sund kost. Ifølge Ulrik Engstrøm er frokosten i Forsvarets cafeterier ganske vist flere steder blevet mere varieret, men generelt er maden alt for usund. Problemet er, at personalet ikke har andre alternativer under vagt eller udsendelse end den mad, som Forsvaret serverer.

Nødvendigt med holdningsændring

Ulrik Engstrøm, der i dag er chef på miljøskibet METTE MILJØ, erkender dog, at sunde kostvaner også kræver en holdningsændring blandt personalet:

"Kokken bliver jo presset til at lave den mad, som besætningen vil have. Og de vil have stegt flæsk med persillesovs".

Han glæder sig derfor over, at initiativet med at have kostvejleder-studerende med på GUNNAR THORSON blev en succes, som andre enheder i Søværnet nu efterspørger.

"Der er et kæmpe behov for, at vi spiser sundt i Forsvaret. Det gælder også om bord på Søværnets skibe. Undersøgelser viser, at der er sundhedsmæssige risici forbundet med den måde, vi spiser på, når vi under et togt arbejder på skiftehold. Du trænger simpelthen til ét eller andet, når du står på broen om natten. Ofte bliver det til slik og cola. Her ville det være godt med et sundt alternativ", siger Ulrik Engstrøm.

På GUNNAR THORSON er der igen hverdagskost på menuen, dog nu suppleret med salat. Og besætningen vejer atter tungt på vægten.

PERSONLIG VEJLEDNING TIL HELE FAMILIEN

Preben Sandau, maskinmekaniker på GUNNAR THORSON, er én af de fire besætningsmedlemmer, der sammen med sin kone og teenage datter har fået personlig kostvejledning af de studerende fra SUHR's. Familien har siden lagt kosten om, og det kan tydeligt mærkes på vægten. Siden i sommer har Preben Sandau tabt sig fire kilo.

"Det var så god mad, pigerne lavede, og dejligt at man bare kunne spise, hvad man havde lyst til. Derhjemme bruger vi i dag mange flere grønsager i madlavningen. Desuden er vi opmærksomme på fedt- og sukkerindhold, når vi køber ind", fortæller Preben Sandau.

De nye madvaner har betydet, at det tager lidt længere tid at tilberede maden, og netop dette kan udgøre en risiko for at falde tilbage til de gamle livretter, når hverdagen er travl. Men ifølge Preben Sandau er familien helt holdt op med at købe færdig mad fra grillen, og flødeisen til aftenkaffen er skiftet ud med sunde smoothies.

Tager tid

Jette Bogh Hansen, 1. eskadre, der har været kontaktperson mellem skibet og de studerende siger:

"Det tager tid at ændre kostvaner. Derfor er det vigtigt, at vi arbejder videre med den gode viden, vi har fået. For eksempel ved at tilbyde vores kokke efteruddannelse i sund kost og ernæring".

Jette Bogh Hansen er tovholder på et kommende pilotforsøg, hvor kost- og livsstilvejleder-studerende i en periode går med i kabyssen på THETIS. På baggrund af erfaringerne herfra vil der blive taget stilling til, om ideen med at have kost-studerende om bord kan spredes til andre af Søværnets enheder. ■

Tilfreds besætning på KNUD RASMUSSEN

KNUD RASMUSSEN er Søværnets nye inspektionsfartøj ved Grønland. Skibet er det første af to, som skal afløse de gamle inspektionskuttere.

» "KNUD er større, mere stabil og har en større kapacitet end inspektionskutterne. Vi kan være længere tid på havet, og vi kan gå igennem tykkere is", forklarer chef på KNUD RASMUSSEN, kaptajnløjtnant Michael Tolstrup.

KNUD RASMUSSEN varetager blandt andet suverænitethåndhævelse, fiskeriinspektion og patruljering ved Grønland. Skibet sejler først og fremmest på Grønlands vestkyst.

"De store inspektionsskibe opererer på østkysten. Vi sejler i vest. Helt nede fra Kap Farvel og op forbi Thule. I år har vi endda været oppe nord for Siorapaluk, den nordligste bygd på Grønland. Vi var oppe på 8151 nordlig bredde", siger Michael Tolstrup.

Spændene opstartsfasen

KNUD RASMUSSEN anløb Grønland første gang 2. påskedag, den 24. marts 2008. I

opstartsfasen har der kun været mindre tekniske problemer, og skibets besætning er tilfredse med deres nye arbejdsplads.

"Hovedparten af KNUD RASMUSSENS besætning har selv søgt herover. Mange kommer fra inspektionskutterne, og nogle kommer fra de større inspektionsskibe. De har stort set alle sammen taget det meget positivt og er glade for at komme i gang herovre", siger Michael Tolstrup. Han er selv flyttet fra inspektionsskutteren TULUGAQ, hvor han var chef i to og et halvt år.

Selvom det har været en smule vemodigt at skulle sige farvel til TULUGAQ, er Michael Tolstrup mere end tilfreds med det nye inspektionsfartøj.

"Jeg er en glad mand. Det er spændende at komme over på en helt ny enhed, som man kan udvikle sig videre på. Og det er en udfordring at få lov til at starte

et nyt skib op og sætte sig ind i de nye egenskaber, som skibene i KNUD-klassen har", siger han.

Savner sjælen

Også besætningen er glade for det nye skib. Marinespecialist Anders Hurtigkarl har sejlet med TULUGAQ i otte år. Han ønskede selv at komme over på KNUD RASMUSSEN.

"Jeg har kun sejlet med KNUD i en måned, så det er temmelig nyt. Men ind til videre er jeg glad for det. Det er rart at få større, bedre og mere tidssvarende forhold", siger han og uddyber:

"Fordelene ved KNUD er, at der er mere plads. Vi har vores eget lukaf, hvor vi

KNUD RASMUSSEN

Længde: 61 meter

Bredde: max 14,6 meter

Dybgang: max 4,95 m

Fart: ca. 17 knob

Rækkevidde: 3.000 sømil

Isforstærkning: 0,7 m

Besætning: 18

Udrustning:

- 1 søredningsfartøj
- 2 gummibåde
- 2 tungt maskingevær 12,7 mm

kan gå ind og lukke døren. Og vi er ikke længere 11 mand om et bad.”

Anders Hurtigkarl er hovmester om bord. Jobbet er en blanding af messegast og kabysgast.

Hans arbejdsopgaver er de samme som på TULUGAQ, men selvom han er glad for de nye forhold, savner han stadig kutteren en smule.

”De gamle kuttere havde mere sjæl. Der er meget, der går tabt på et nyt skib. Noget af hyggen er forsvundet. Det er som at komme fra et hyggeligt landhus og ind i et nyt moderne betonbyggeri”,

siger han, men påpeger, at hyggen forhåbentlig genopstår, når rutinerne er faldet helt på plads.

Udskiftning i hold

KNUD RASMUSSEN har en besætning på 18 mand ad gangen. Besætningen sejler i to måneder og skiftes ud dråbevis. Det vil sige, at holdene overlapper, så der altid er et hold på skibet, som har sejlet i en måned, når et nyt hold påmønstrer.

”Vi forsøger at få en kontinuitet, så der hele tiden er nogle i besætningen, som har sejlet med i et stykke tid. Hvis vi skiftede alle 18 mand på én gang, ville vi skulle bruge nogle dage i havn på at få

trænet det nye hold op”, siger skibschef Michael Tolstrup.

Han er klar over, at der skal lægges kræfter i at få den hjemlige hygge ind på skibet.

”Besætningen skal vænne sig til det nye skib. Der var en hyggelig atmosfære på kutteren, og det skal vi føre videre her på KNUD. Vi gør alt, hvad vi kan for at holde fast i stemningen fra kutterne, men vi skal lige vænne os til de større vilkår og større rum”, siger han. ■

Seje rekrutter

Kammeraterne synes, at det er sejt, når rekrutterne i Søværnet fortæller om deres oplevelser. **SØVÆRNET** fulgte rekrutterne fra 2. kompagni, 3. deling, på en helt almindelig dag.

➤ Fem grønklædte rekrutter ligger på række og skyder mod målet. 100 meter længere nede vil skiverne vælte, når de er truffet seks gange. Men ikke alle skiver vælter. Rekrut 2307 kigger opgivende mod sin skive, som stadig står oprejst.

Det er tirsdag formiddag på skydebanen ved Søværnets Sergent- og Grundskole i Frederikshavn. De værnepligtige fra 2. kompagni, 3. deling træner deres færdigheder med karabin.

"Humøret er nu fint nok. Selvom det er gået skidt, og jeg til sidst måtte tage en pause. Det er irriterende, når du ikke

rammer. Men jeg må bare øve mig", siger rekrut 2307, som på dåbsattesten hedder Camilla Asker Boye.

Det er ikke kun Camilla Asker Boye, som ikke rammer målet. Flere af de andre rekrutter må også forsøge sig flere gange, inden skiven vælter. Til gengæld er der stor applaus fra kammeraterne, hver gang en rekrut består sin skydeprøve.

Feminin, men ikke pivet

Camilla Asker Boye er 20 år og en ud af tre piger i delingen på 18 mand. Hun blev student fra HTX i sommer og har valgt at aftjene værnepligt i Søværnet,

Rekrut 2307: 20-årige Camilla Asker Boye drømmer om at gøre karriere som officer i Søværnet.

fordi hun gerne vil gøre karriere som sejlende officer. At være pige i en større flok drenge generer ikke rekrut 2307:

"Jeg trives bedst med drenge. Jeg spiller også computer og sådan noget, men jeg kan godt lide at hoppe i et par stiletter i weekenden. Jeg har ikke svært ved at finde mine feminine sider her på Sergeant- og Grundskolen, men det går ikke at være pivet", siger hun.

"Jeg vil have alle de oplevelser ud af tiden som værnepligtig, som jeg kan få"

Rekrut 2316, Søværnets Sergeant- og Grundskole

Hjemme hos veninderne henter Camilla Asker Boye også anerkendelse, når hun fortæller om sine oplevelser som værnepligtig.

"Mine veninder synes, det er sejt. Nogle af dem kunne også godt tænke sig at prøve det, som jeg oplever her. Man får jo også en masse gode kammerater", siger hun.

Manddomsprøve

En af dem, som ikke har problemer med at ramme målet, er rekrut 2316, den 20-årige Morten Laumann.

"Jeg har gået til skoleskydning i halvandet år, hvor jeg har skudt med salonrifel. Men det kan slet ikke sammenlignes med at skyde her. Men jeg tror, at jeg består prøverne i første forsøg, fordi

jeg er tryk ved geværet og fokuserer på målet", forklarer han.

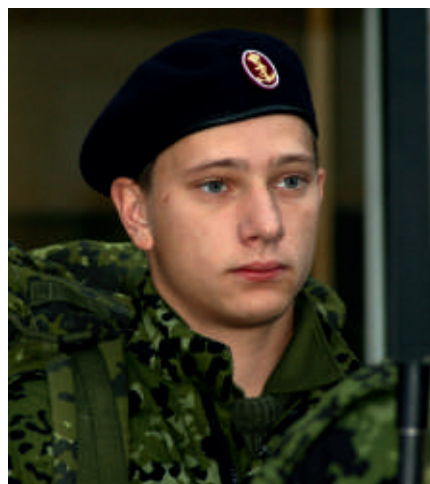
Kun fem rekrutter kan skyde af gange. I mellemtiden slapper de andre af eller tumler rundt i en bunke i gruset.

"Det en form for manddomsprøve. Man skal jo se, hvem der er stærkest. Det er drengenes leg. Nogle gange er jeg med i bunken, men det er ikke så tit, for jeg er ikke blandt de stærkeste. Jeg er bedre på løbebanen", griner rekrut 2316.

I delingen deler han navn med to andre, og han har hurtigt vænnet sig til at blive kaldt ved sit rekrutnummer, som er mere praktisk.

Gode oplevelser

Morten Laumann aftjener sin værnepligt i Søværnet for at få en masse gode oplevelser.

Rekrut 2316: Morten Laumann aftjener sin værnepligt i Søværnet for at få en masse gode oplevelser.

EN DAG SOM VÆRNEPLIGTIG

07:30: Stuetjek
07:40: Mønstring
08:00: Skydebanen, Karabin
12:30: Skafning
13:25: Idræt
15:15: Sømandsskab på Flådestation Frederikshavn
16:50: Træde af

"Her får vi en sejltur til Grønland med HVIDBJØRNEN, mens flyvevåbnets værnepligtige overhovedet ikke kommer ud at flyve", forklarer han.

Til januar begynder Morten Laumann som murerlærling, men tanken om at søge ind til Frømandskorpset har strejft ham.

"Jeg vil gerne prøve mig selv af. Jeg nåede ikke at søge ind i Frømandskorpset i år, og nu har jeg har fået læreplads. Men hvis det nu glipper, vil jeg søge ind til Frømandskorpset", siger han.

Den hårde uddannelse som frømand skræmmer ham ikke. Morten Laumann er vant til at holde sig selv i ørene:

"Det hele handler om selvdisciplin og om at træne. Jeg tager mig for eksempel tid til at øve de forskellige knob og stik i fritiden. Derudover løber jeg hver morgen og er i svømmehallen to gange om ugen. Vi skal kun være her i fire måneder, og jeg vil have alle de oplevelser ud af tiden som værnepligtig, som jeg kan få". ■

TEKST OG FOTO: HELLE STAB NIELSEN,
KAPTJANLØJTNANT, ADJUDANT

På øhop til Ellæø

Under sit togt på Grønlands østkyst fik VÆDDEREN besøg af Chef SOK og adjutant Mette Stab-Nielsen, der her skriver om indtryk fra sommeren højt mod nord i Grønland.

➤ Vejret var slået om fra et flot grønlandsk sommervejr til råkoldt og blæsende, men vi kom hurtigt i bedre humør, da vi blev modtaget af SIRIUS fupper og hunde på Ellæø.

Fupperne diskede op med kaffe og et imponerende traktement af nybagt drømmekage og boller. Vi kunne ikke forlange mere, men det fik vi: Synet af en isbjørn, der dukkede op fem minutter efter, at vi havde bænket os til kaffemik.

Vores vært på Grønlands østkyst er ellers VÆDDEREN, men denne morgen er vi med gummibåd blevet sejlet til Ellæø for at tilbringe dagen med øens midlertidige beboere: fupper og hunde fra SIRIUS.

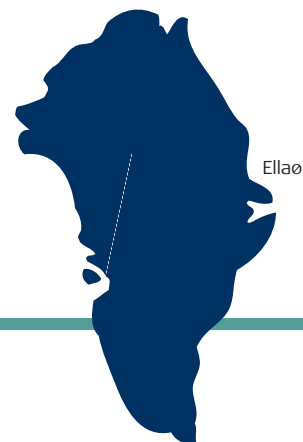
VÆDDEREN sejler på østkysten for at være platform for Troels Kløvedal, der

skal producere 5 timers film om Søværnets historie til vores 500 års jubilæum i 2010. For at overvære disse optagelser er CH SOK taget på besøg på VÆDDEREN i en uges tid, og dette gav heldigvis også lejlighed til bl.a. at besøge SIRIUS.

Sommerstemning

SIRIUS har base på Daneborg, men om sommeren skiftes fupperne til at tage et smut til Ellæø, hvorfra de kan udlægge de sydlige depoter og ellers lade op til de mørke vintertimer på patrulje i Nationalparken Nordøstgrønland.

Ved vores besøg var der fire fupper på Ellæø. Tre "gamle", der har gennemført det første år som yngste, og nu skal de til at oplære de nye, der har været på Grønland i knap en måned. Den sidste af

fupperne er netop "helt ny", og det må være svært at forestille sig, at de næste to år nu står på kørsel med hundeslæde. Lige nu kan han kun høre på de "gamles" historier, forsøge at sortere de værste overdrivelser fra, og derefter være parat til at lære.

Med sig har de fire fupper også to hunde: Fæhund og Rikke. Disse to trækdyr har i særdeleshed forstået, at de på Ellø er på sommerferie. De sover i solen og skal helst kløs på maven af alle, der gider. Men de har fortjent det. Rikke venter hvalpe, og Fæhund er førerhund. Der venter dem hårdt arbejde igen, når sommeren er ovre.

Efter at have drukket morgenkaffe med nybagte boller og drømmekage fra Ellø er det tid til rundvisning.

Fisk i nettet

Inden SIRIUS flyttede til Daneborg, benyttede slædepatruljen Ellø som hovedkvarter. De gamle bygninger står der stadig og bliver nu brugt til opbevaring af mad og grej til både mennesker og hunde. Fra Ellø sørger fupperne for at genforsyne de sydlige depoter i nationalparken, så alt er klart til vinterens gæster og patruljer.

På Ellø ligger også Ørnereden, hvor bl.a. Jørgen Riel har siddet og fundet inspiration til sine bøger. Da vi besøger Ellø, bor medlemmer af NANOQ i hytten. Det er en gruppe af frivillige, som hver sommer bruger deres fritid på at reparere gamle fangsthytter på Grønland.

Rundvisningen afsluttes nede ved vandet, hvor de udsatte fiskenet skal røgtes. Heldet er med os, og der er fisk i nettet. Fiskene sættes med det samme over i rygeovnene, så de kan blive spist som forret samme aften.

Moskusokser

Mens Troels Kløvedal filmer fra Ørnereden får vi andre buddet om en vandretur med moskusokse garanti! Dét kan vi ikke sige nej til. Derfor går det med fuppen Asbjørn og Fæhunden ud over fjeldet.

Efter en vandretur, der ikke er nogen synlig udfordring for vores guider, men en god hård tur for os andre når vi destinationen i 210 meters højde. Heroppe kan vi virkelig nyde den arktiske stilhed og synet af ti moskusokser.

Skiftedag

Tilbage ved stationen igen er det blevet tid for tre af fupperne og Fæhund til at pakke stumperne sammen og gøre klar til at modtage den islandske flyver TWINOTTER, der skal løfte dem tilbage til Daneborg. Med til Ellø har flyveren tre nye "ferie-fupper" og en ny hund, Pelle, til at holde Rikke ved selskab.

Inden flyveren ankommer skal vi dog lige have røget fisken, stegt frikadeller og skrællet kartofler. Og der skal virkelig skrælles mange kartofler. Men det er

ingen sag, når man kan sidde og nyde udsigten over øen og vandet.

Mens kartoflerne koger ankommer flyveren, og vi siger på gensyn til dem, der skal rejse, og goddag til de nye. Derefter er det tid til at spise aftensmad. Det betyder nye historier både fra vinterens slæderejser og fra det nyligt overståede ophold på Island, hvor fupperne hvert år får ordnet tænder og får et glimt af civilisation, inden de skal køre andet år.

Blandt fupperne eksisterer en stemning og fortrolighed, som man som gæst godt kan misunde lidt. De er alle medlemmer af denne særlige klub, som kun et fåtal får lov til at blive optaget i.

Under aftensmaden kommer VÆDDEREN igen til syne. Vi må desværre gå fra opvasken, for gummibåden fra VÆDDEREN er kommet for at bringe os tilbage om bord og videre nordpå til SIRIUS hovedkvarteret Daneborg.

Sommerferie: Slædehunde og fupper lader op til de mørke vintertimer under sommerens ophold på Ellø

Vardeberetning: Inden låget blev lagt på varden, holdet delegationen fra VÆDDEREN ét minuts stilhed til ære for Martin Højsgaard Hansen og Dan Laursen.

Æret være deres minde!

Med assistance fra VÆDDERENS besætning og lokale fra Mestersvig er der nu bygget en varde på stedet, hvor to medlemmer af Slædepatruljen Sirius omkom i oktober 1999.

I arktiske egne bliver historier fortalt og personer mindet ved at opsætte varder, hvori der lægges vardeberetninger. Disse beskriver gæster på stedet, og hvorfor de har været der.

Under sit togt med inspektionsskibet VÆDDEREN i august besøgte Chef For Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Nils Wang, stedet ved Mestersvig, hvor "tårnuglerne", oversergent Martin Højsgaard Hansen og oversergent Dan Laursen, forsvandt

den 17. oktober 1999 under en træningstur med hundeslæde.

For at mindes "tårnuglerne" byggede besætningsmedlemmer fra VÆDDEREN sammen med lokale fra Mestersvig en varde, hvori Chef SOK lagde en vardeberetning om de to Sirius-folk. Inden vardeberetningen blev lagt i varden, og låget lagt på, blev der holdt et minuts stilhed for Jan og Martin.

Varden står nu sammen med to kors, der tidligere er blevet rejst på stedet, hvor også de omkomnes hundeslæde er stillet op. Mindestedet er et vidnesbyrd om, hvor brutalt vejrliget i Nordøstgrønland kan være, og hvor alvorlige arbejdsbetingelserne er for de mennesker, der håndhæver dansk suverænitæt i Nordøstgrønland.

Sikke en kage!

Da premierløjtnant Rune Rummel Nicolaisen i sommer blev udnævnt, overraskede kollegaerne Camilla Flink Torp og Martin Engelhardt ham med denne kage. Rune Rummel Nicolaisen er udsendt med ABSALON til Task Force 150. Sikke en kage!

Nyt inspektionsfartøj fik navn

Det andet af Søværnets nye inspektionsfartøjer sejler mod Nordatlanten sidst i februar 2009. I september fik skibet navnet EJNAR MIKKELSEN.

Lige til det sidste blev det hemmeligholdt, hvad Søværnets nye inspektionsfartøj skulle hedde. Men klokken 14.30 lørdag den 9. september gjaldede navnet ud i højtalerne på Skagen Skibsværft:

"Hendes Majestæt Dronningen har resolveret, at skibet skal bære navnet EJNAR MIKKELSEN"

Og sådan blev det. Søsterskibet til KNUD RASMUSSEN fik navn efter den

danske forfatter og polarforsker, der allerede som 20-årig, i 1900, deltog i Carlsberg ekspeditionen i Østgrønland.

Det var den grønlandske landstingsformand Ruth Heilmann, der over højtaleren proklamerede navnet på det nye skib. Bagefter forærede hun skibet en dåbsgave i form af en flot gæstebog, som straks blev taget i brug.

Også Ejnar Mikkelsens barnebarn, Naja Mikkelsen, var til stede ved navngivningen. Hun fik overrakt det første EJNAR MIKKELSEN gaveåbenskjold af chef for Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Nils Wang. Skibets SAR-fartøj er opkaldt efter Naja Mikkelsen.

Den 23. februar 2009 forlægger EJNAR MIKKELSEN mod Grønland.

Barnebarn og gudmor: Ejnar Mikkelsens barnebarn, Naja Mikkelsen (tv.) var til stede ved navngivningen sammen med den grønlandske landstingsformand Ruth Heilmann (i midten), der navngav skibet, og chef for Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Nils Wang.

Dygtig automatiktekniker

En af landets allerbedste nyuddannede automatikteknikere gør tjeneste på patruljefartøjet SKADEN. I starten af oktober modtog marineoverkonstabel Peter Krøjer Munch Metalindustriens Lærlingepris i sølv.

Et stort tillykke til Peter Krøjer Munch, der var blandt de 38 nyuddannede svende, som i år har afsluttet erhvervsuddannelse inden for det industrielle område med særligt godt resultat.

Også lastvognsmekaniker ved Skive Kaserne, Trine Molbech Pedersen, og elektronikfagtekniker, sergent i Den Kongelige Livgarde, Erik Hofman-Bang, modtog priser. Begge i bronze.

Chef for Søværnets Teknikkursus, kommandørkaptajn Stig Kastberg, glæder sig over de flotte præstationer:

"Prisen synliggør, at vores teknikere og lærlingeuddannelser er af høj standard. Det kan være med til at tiltrække flere lærlinge".

Kriteriet for at komme i betragtning til prisen er, at lærlingen har opnået karakteren 12 ved svendepøven. Desuden skal praktikvirksomheden, den tekniske

skole og svendepøvens skuemestre vurdere, at lærlingen har gjort sig fortjent til en særlig anerkendelse.

Prisen blev uddelt for sjette gang ved en højtidelighed i Den Sorte Diamant. Årets festtaler var undervisningsminister Bertel Haarder.

Metalindustriens Lærlingepris uddeles til i alt 38 nyuddannede svende, heraf to i guld, seks i sølv og 30 i bronze. Årligt uddannes omkring 4000 svende inden for Metalindustriens område. SKADENS nyslåede automatiktekniker tilhører altså den bedste procent af årgangens svendehold, og så oven i købet i den dygtigste ende af disse.

MEDLEMMER AF NORTH ATLANTIC COAST GUARD FORUM

- Belgien
- Canada
- Danmark
- Estland
- Finland
- Frankrig
- Holland
- Irland
- Island
- Letland
- Litauen
- Norge
- Polen
- Portugal
- Rusland
- Spanien
- Sverige
- Tyskland
- USA

Fra dansk side deltager repræsentanter fra Søværnets Operative kommando, Politiet og Det Grønlandske Hjemmestyre.

Internationalt kystvagt samarbejde

Maritim sikkerhed, havmiljø, fiskerikontrol og søredninger var på dagsordenen, da repræsentanter fra tyve nationer mødtes i North Atlantic Coast Guard Forum i Ilulissat i Grønland.

▼ Havet er en hovedfærdselsåre for en række former for organiseret kriminalitet.

Når fiskere kaster deres trawl uden for deres egen fiskerigrænse, sejler de fangsten til en hjemlig havn. Og når narkotika, våben eller mennesker ulovligt sættes i land, er smuglerne i sagens natur sejlet ud fra en anden kyst.

Kriminalitet til søs krydser landes grænser. Derfor kan et samarbejde mellem kyststaterne, på tværs af havet, være med til at dæmme op for ulovlighederne. Det er baggrunden for det nordatlantiske kystvagtsamarbejde NACGF, North Atlantic Coast Guard Forum. Samarbejdet tæller 20 kyststater. Fra Spanien og Portugal i Syd til Canada og Grønland nord. Og fra Rusland i øst til USA i vest.

Fælles udfordringer

Initiativet til samarbejdet kom fra USA, og Sverige holdt det det første NACGF-møde i 2007. Her overtog Danmark formandskabet. I september i år mødtes deltagerlandene igen i Ilulissat (Jakobs-havn) i Grønland med Danmark som værtsnation. Tovholder for den danske repræsentation i NACGF, kommandørkaptajn Stefan Neubauer Andersen, fortæller:

”På internationalt plan har vi som kyststater en fælles udfordring i at komme transnational maritim kriminalitet til livs. Det er et af formålene med NACGF. Der-til har kyststaterne omkring Nordpolen en fælles opgave i at beskytte havmiljøet omkring Nordpolen og etablere en effektiv søredningstjeneste. Det vil være særligt aktuelt, når havet ved Nordpolen med stor sandsynlighed bliver sejlbart om få år”.

Fungerer allerede

At samarbejdet allerede fungerer på tværs af Atlanten fik en oliesynder at mærke for nylig. Skibet lækkede olie i dansk farvand, men det lykkedes ikke de danske myndigheder at fange synderen, der var på vej til USA. I stedet sendte Søværnets Operative Kommando en anmodning til den amerikanske kystvagt om at være opmærksom på skibet, når det nåede i havn i USA.

”På internationalt plan har vi som kyststater en fælles udfordring i at komme transnational maritim kriminalitet til livs”

Da skibet ankom til amerikansk havn stod kystvagten klar på kajen. Der blev taget en prøve af olien på skibet, som blev sammenholdt med den prøve, som de danske myndigheder havde samlet op og analyseret. Olien fra de to prøver viste sig at være identisk, og oliesynderen kunne retsforfølges.

Bagefter skrev den amerikanske kystvagt en mail til operationsrummet i Søværnets Operative Kommando. I mailen gav amerikanerne udtryk for, at det nu var blevet meget lettere at forfølge sagen, fordi amerikanerne takket være samarbejdet i NACGF præcist vidste, hvor i Danmark, de skulle henvende sig.

Global opgave

Ifølge Stefan Neubauer Andersen er det en af NACGF's ambitioner at forankre

samarbejdet i internationale politiske organisationer som for eksempel FN. Det vil gøre det lettere for NACGF at få opbakning til indsatsområder, der rækker ud over de nordatlantiske staters egne opgaver.

Blandt andet vil landene i NACGF-samarbejdet kunne medvirke til at uddanne kystvagter i tredje verdens lande, som ikke selv har en etableret kystbevogtning. Stefan Neubauer Andersen er overbevist om, at NACGF netop på dette felt vil kunne bidrage effektivt til at styrke den maritime sikkerhed ud for kyster, der er præget af kriminalitet. For eksempel ved Nordafrika. Stefan Neubauer Andersen siger:

”I det kommende år har Island formandskabet i NACGF. Derfor vil fiskeri blive et naturligt fokusområde. Men fra dansk side vil vi fastholde og udvikle det fokus, vi har haft på kapacitetsopbygning af kystvagtkompetencer i lande, der ikke selv har en effektiv kystvagt.”

Omkring 100 repræsentanter fra nogle af Europas dygtigste kystvagtfunktioner deltager i NACGF-møderne. Organisationen er endnu ny og er ved at kortlægge best practise. Målet er et effektivt kystvagtsamarbejde, hvor medlemslandene arbejder tæt sammen og lærer af hinanden. ■

Bager på ret køl

Ordblindhed var ved at stoppe Elisabeths Hansens fremtid som bager, men Søværnet fik hende tilbage på sporet.

”Jeg er ret imponeret over, hvor godt Søværnet tager imod deres folk”, kommer det med eftertryk fra Elisabeth Hansen. Efter at hun i otte år har skiftet fra det ene job til det andet, føler hun, at hun som bager på inspektionsskibet VÆDDEREN er endt på den rette hylde.

Ordblind

Grunden til de mange jobskift er, at Elisabeth har et handicap, som hun deler med omkring syv procent af danskerne. Hun er ordblind og læser derfor meget dårligt. Først hos Søværnet har hun mødt en arbejdsplads, som tager hendes handicap alvorligt.

”Mange folk tror, at fordi man er dårlig til at læse, er man også dum”, forklarer Elisabeth Hansen. Derfor er hendes skoletid ikke lutter rosenrøde minder. På trods af sin ordblindhed fik hun en læreplads i et bageri i Hjørring. Efter fire år var Elisabeth udlært som bager. ”Min stærke side var det praktiske og

ikke så meget det teoretiske. Men jeg fik mit svendebrev”, kommer det fra Elisabeth.

Da hun skulle ud og bruge sin uddannelse, kom ordblindheden igen i vejen. Hun blev ansat i et bageri i Fåborg, men allerede efter 14 dage mente bagermesteren, at Elisabeth ikke kunne bruges.

”Der bliver gjort rigtig meget for, at jeg ikke skal føle mig udenfor”

”Jeg skal bruge lidt tid til at komme ind i tingene”, forklarer Elisabeth, og den tid fik hun ikke hos bagermesteren i Fåborg. I stedet havde hun forskellige ufaglærte jobs, indtil hun i 2004 besluttede sig for at aftjene sin værnepligt.

Endnu en prøvelse

”Jeg var frivillig i Hjemmeværnet, og derfor var det mest naturligt at søge ind i Hæren, selv om jeg allerede på det tidspunkt havde mest lyst til at søge ind i Søværnet, forklarer Elisabeth. Tiden som værnepligtig blev imidlertid endnu en prøvelse for Elisabeth. Her oplevede hun igen, at fordi hun var ordblind, blev hun regnet som dum. Der var ingen hjælp at hente. Selv om hun bestod alle prøverne, blev hun, som den eneste af kvinderne på holdet, ikke tilbudt kontrakt.

Et par år senere lagde en tidligere kæreste imidlertid pres på hende og sagde, at hun skulle prøve at søge ind hos Søværnet. Her oplevede hun en helt anden modtagelse.

En helt anden indstilling

”Søværnet tager det ikke som et problem, at jeg er ordblind, men som en udfordring”, forklarer Elisabeth.

Godt modtaget:

Som ordblind har Elisabeth Hansen haft problemer med at finde en arbejdsplads, der tager hensyn til hendes handicap. I Søværnet føler hun sig godt modtaget.

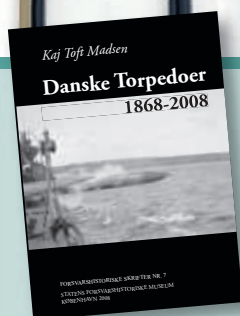
"Da jeg kom til de første prøver i Søværnet, fik jeg at vide, at jeg som ordblind kunne få én til at læse spørgsmålene op for mig. Ved andre prøver fik jeg ekstra tid, fordi jeg læste langsommere end de andre."

Efter fire måneders introduktion blev Elisabeth tilkommanderet som bager på inspektionsskibet VÆDDEREN. Også her var der en helt anden indstilling til ordblindhed, end hun havde været vant til.

Da Elisabeth fortalte, at hun var ordblind, begyndte velfærdsofficeren med det samme at undersøge, om hun kunne få lydbøger til biblioteket. Han vil også høre Forsvarets Personeltjeneste, om det er muligt for hende at få undervisning i hjemmeperioden.

"Der bliver gjort rigtig meget for, at jeg ikke skal føle mig udenfor. Jeg er blevet rigtig godt modtaget. VÆDDEREN er et rigtig godt skib med mange gode kolleger, der passer på én. Og som griner, når jeg igen er faret vild på skibet", fortæller en glad Elisabeth. ■

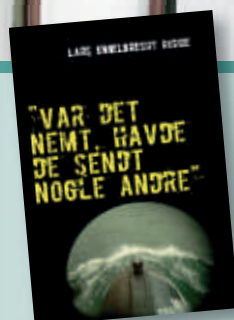

Danske Torpedoer 1868-2008

Statens Forsvarshistoriske Museum har udgivet bogen "Danske Torpedoer 1868-2008" af Kaj Toft Madsen.

I bogen gennemgås torpedoens historie i det danske Søværn. Lige fra de oprindelige stang- og slæbetorpedoer til den moderne anti-ubådstorpedo. Bogen beskriver, hvordan torpedoen i en lang periode har været et af Søværnets vigtigste våben. Søværnet har haft mere end 1000 selvbevægende torpedoer, fordelt på 41 forskellige typer.

Bogen beskriver, hvordan dette kampafgørende våben har været udrustet i vores skibe og ubåde, godt krydret med små anekdoter, rigtigt gode billeder og nøjagtige beskrivelser af den enkelte torpedo.

108 sider
kr. 85,-
www.bod.dk

Var det nemt, havde de sendt nogle andre

Jubilæumsskrift af Lars Engelbrecht Rohde i anledning af 100-året for Søværnets første ubåd.

Bogen er en humoristisk fortælling om Søværnet og den danske ubåd SÆLEN. Forfatteren selv kalder det for hverken skøn- eller faglitteratur, men nærmest "en actiontegneseerie - uden billeder", hvor han har blandet fiktion og fakta.

Bogen er en fiktiv fortælling om Søværnets indsats, især om bord på "Sælen", da man opdager fjendtlige fartøjer ved Grønland. Der er også et humoristisk bud på, hvordan forhandlinger og aftaler med politikere og pressefolk måske foregår i den virkelige verden.

379 sider
Vejl. pris kr. 299,-
Warrior-Books

Amerikansk
bestseller
nu på dansk

"Operation Redwing"

En dramatisk historie om krigen i Afghanistan, beskrevet indefra af en U.S. Navy Seal. Nu er bogen udkommet på dansk.

Forfatteren, underofficer Marcus Luttrell, U.S. Navy SEALs, blev fundet døende i bjergene af medlemmer af en pashtunsk bjergstamme. Skønt tæt knyttet til Taleban tog de sig i overensstemmelse med ældgamle stammeregler af ham, så han overlevede. Under titlen "Lone Survivor" lå bogen på new York Times bestsellerliste i syv måneder. Bogen bliver nu filmatiseret med forventet biografpremiere i Danmark i løbet af 2009.

274 sider
BORGENS Forlag
Vejl. pris kr. 299,-

Øjenvidneberetning fra fronten

I et halvt år i 2006-2007 var kaptajn Thomas Larsen udsendt som duty officer i Kandahar, Afghanistan.

I dagbogsform fortæller han om varmen, støvet, ørkenen og hverdagen. Selv om han sad i hovedkvarteret omgivet af hegn, checkpoints og udkigsposter, blev han dagligt konfronteret med krigens ulykker og kampens uundgåelighed. Han fortæller om Talebankrigere, der bygger cykler om til rullende selvmordsbomber, om friendly fire, vejsidebomber, om at huske hjelmen og fragmentationsvesten, når man går på arbejde. Og om tusindvis af andre observationer, der bliver virkelighed i en absurd hverdag.

Id-nr. 46332

Søværnet

Afsender:

SOK

Postboks 1483

8220 Brabrand

Tlf. 89 43 30 99